

Hoe herken je een kunstenaar...?

Lang geleden stonden mijn lief en ik op een camping in Bretagne. Het was zo'n zomer met zwoele avonden. De campinggasten bleven tot laat in de avond buiten zitten voor hun caravan of tent en dronken wat in elkaars gezelschap. De gesprekken die werden gevoerd gingen meestal over niets en over alles. Er werd veel gelachen, zo hoort het.

Een bijzonder vriendelijk Frans stel vertelde me de volgende dag dat ikzelf het onderwerp van gesprek was geweest op de avond ervoor. Ze hadden met elkaar een spel gespeeld dat bestond uit het raden van het beroep van buitenlandse gasten. Er kon een fles 'Ricard' worden gewonnen als men het juiste antwoord wist... De onwaarschijnlijke combinatie van mijn uiterlijk, ons voertuig en tent had hen doen besluiten dat ik of chirurg of kunstenaar moest zijn. Welke van de twee was het nu?

Natuurlijk valt iemands uiterlijk niet samen met zijn of haar beroep, je kunt vaak meer afleiden uit wat iemand doet of zegt. Tijdens onze vakanties lees ik veel boeken, doen chirurgen dat ook? Ik neem nooit tekenspullen mee op vakantie. Daar viel helemaal niets uit af te leiden want misschien doen sommige kunstenaars dat wel... Had ik dan onze tent op een heel 'precieze' of juist 'artistieke' manier opgezet? Had ik het soms tijdens de afwas gehad over de wonderen van de micro-vasculaire chirurgie en het belang van de juiste dosis anesthesie tijdens deze vaak lang durende medische ingrepen? Had ik wat voor verhaal dan ook verteld? Dankzij welke listigheid had men mijn beroep bijna geraden?...

Toen de uit Athene afkomstige kunstenaar Daidalos^{*1}, zoon van Eupalamos^{*2} moest vluchten uit Kreta voor de als een despoot regerende koning Minos^{*3}, verborg hij zich uiteindelijk op het eiland Sicilië. *(Lees voor meer achtergrond ook het verhaal met de titel 'Mnemosyne').*

Hij hield zich daar hoog in de bergen schuil, ver weg uit de buurt van iedereen die hem kende. Dat was niet gemakkelijk. Hij was beroemd vanwege zijn inzicht in de natuur, de mechanica, de menselijke psyche en de geneeskunde, de muziek, architectuur en beeldhouwkunst. Hij was zo'n beetje de Leonardo da Vinci van zijn tijd.

Minos bedacht een listig plan om hem te vinden. Het verhaal ging rond dat het een onmogelijkheid was om een draad volledig door een Triton-schelp heen te rijden waarna de prachtig gevormde schelp gebruikt kon worden in een collier voor zijn zeer op juwelen gestelde vrouw Pasifaë.

(Een voorbeeld van een Triton-schelp).

Minos besloot het probleem voor te leggen aan alle kunstenaars, uitvinders en architecten uit het hele Middellandse Zeegebied. Hij wist dat degene die het lukte om hier een oplossing voor te vinden Daidalos moest zijn.

Tijdens zijn langdurige jacht op dit genie reisde hij door heel Griekenland en kwam tenslotte met de schelp aan op Sicilië waar de vorst 'Kokalos' heerste. Die had wel eens gehoord over een briljante kluizenaar uit het hooggebergte en besloot in het holst van de nacht hem dit vraagstuk voor te leggen. Die schelp nam hij mee.

Daidalos bestudeerde de schelp en vond direct de oplossing. Er kwam al geruime tijd een mier binnen in zijn woning. Die was afgekomen op de geur van de honing die Daidalos daar bewaarde. Het had hem geërgerd dat het diertje elke keer dat het weer werd buitengezet, steevast omkeerde en opnieuw naar binnen liep. Hij pakte het voorzichtig op en trok een flinterdun draadje los uit zijn mouw. Die bond hij nog voorzichtiger om het pootje van de mier. Daarna prikte hij een minuscuul gaatje in de punt van de schelp en smeerde daar een beetje honing op. De mier zette hij vervolgens neer bij de opening van de schelp waar het onmiddellijk werd gelokt door de stroperige vloeistof die het rook. Het diertje marcheerde langs de spiralen naar binnen tot het na de honing te hebben verorberd, door het gaatje aan de andere kant met het draadje nog aan de poot naar buiten kwam gekropen.

Hij had het probleem opgelost!

Triomfantelijk bracht Kokalos de draad met daaraan de schelp mee terug naar Minos en verraadde daarmee Daidalos' identiteit en verblijfplaats!

**1 De naam Daidalos, (Δαίδαλος) betekent 'Schepper van kunstige dingen'.*

**2 Eupalamos, (Ευπάλαμος) betekent 'Hij die gouden handen heeft'.*

**3 Naar koning Minos is de 'Minoïsche' beschaving vernoemd. Een vroeg-Griekse en naar alle waarschijnlijkheid ook wrede beschaving uit de Europese cultuurgeschiedenis waarin veelvuldig voorbeelden zijn terug te vinden van de toenmalige verering van de stier. De kleuren van de Minos-dynastie waren dezelfde als die van Hitlers 'Derde Rijk'. Rood, wit en zwart.*

Philip Knipscheer 20-09-2018